

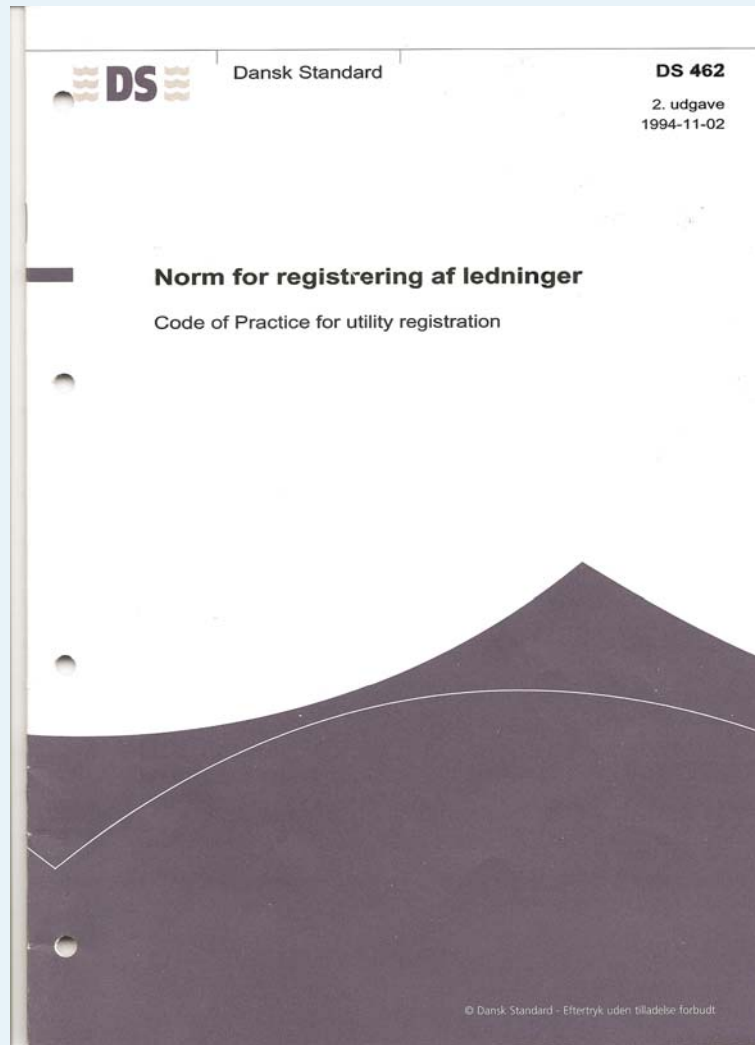

Jesper V. Kristensen
 Landinspektør
 COWI
 Landmåling & Ejendomsret

Behov for data om geografisk beliggenhed

- Dansk Energi
- Sekretær for Dansk Ledningsejerforum / FULS
- Sekretær for arbejdsudvalg vedr. norm for registrering af ledninger

Behov for data om geografisk beliggenhed

1. udgave trådte i kraft 1988
2. udgave trådte i kraft 1995

Forskkel på 1. og 2. udgave af norm

- **Krav til indmåling:** Tolerance bedre end 0,25 m i forhold til anvendte referencepunkter

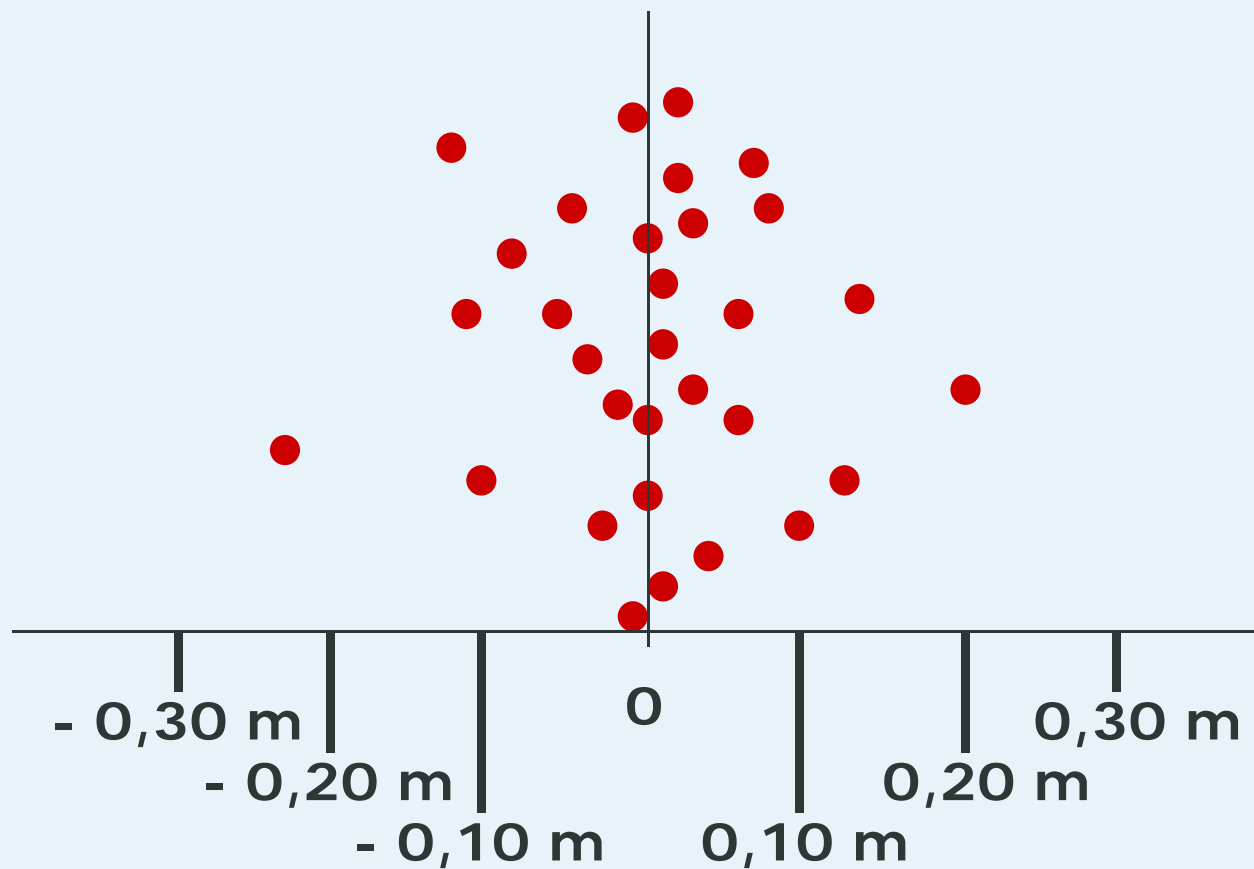
- **Krav til indmåling:** Skal ske i forhold til System 34 & dybde i forhold til terræn eller kotesystem
- **Krav ved udlevering:** (ved forespørgsel): Nøjagtigheden eller referencegrundlag og målemetode

- Minilærebog i *fejlophobning* samt *relativ* og *absolut* stedbestemmelse

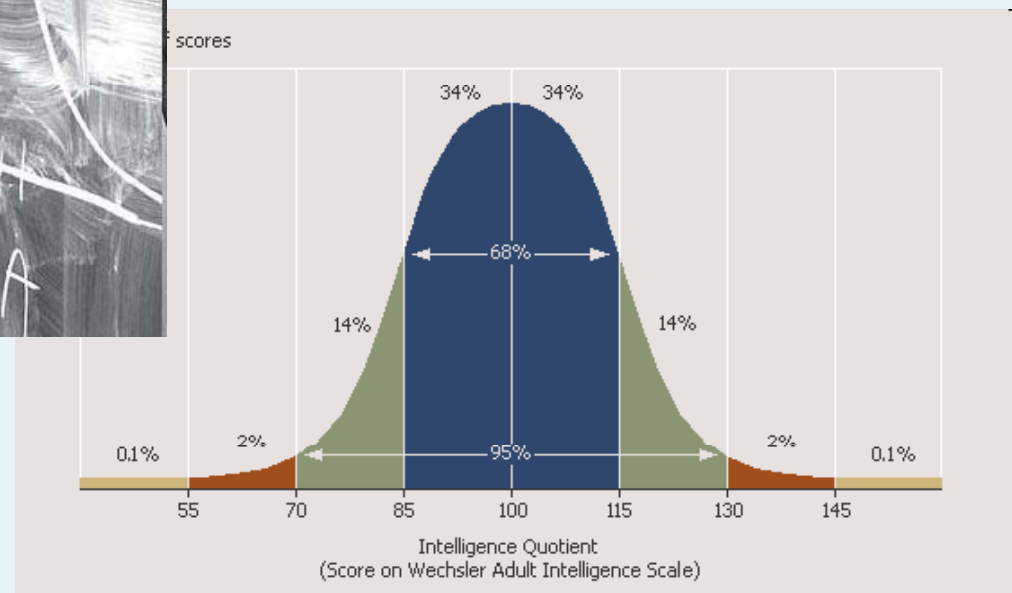
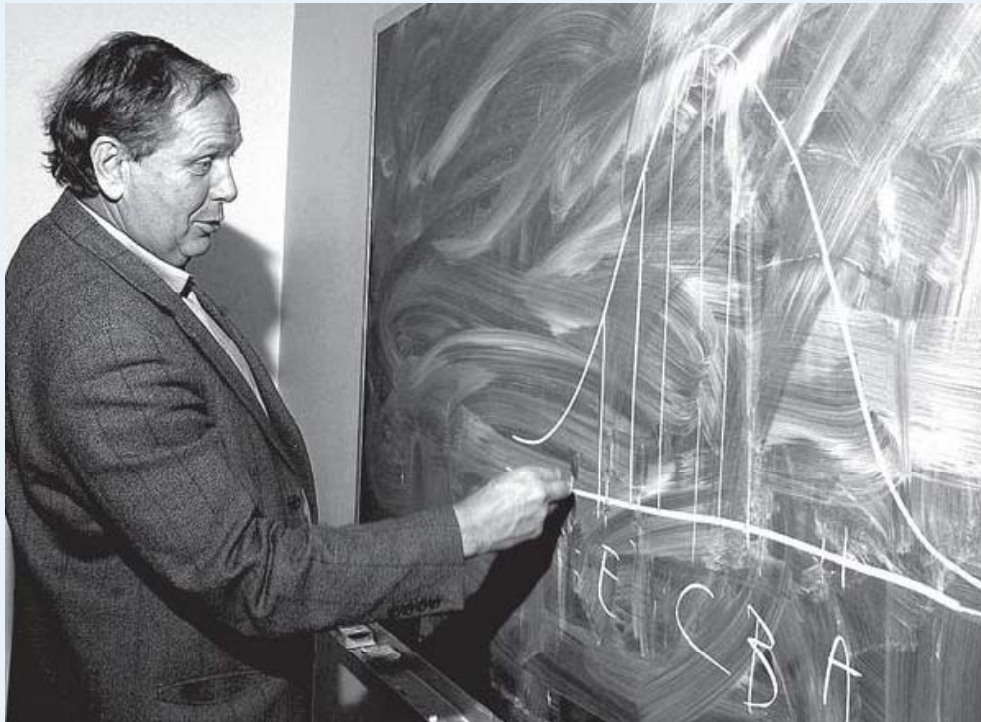
Nøjagtighed

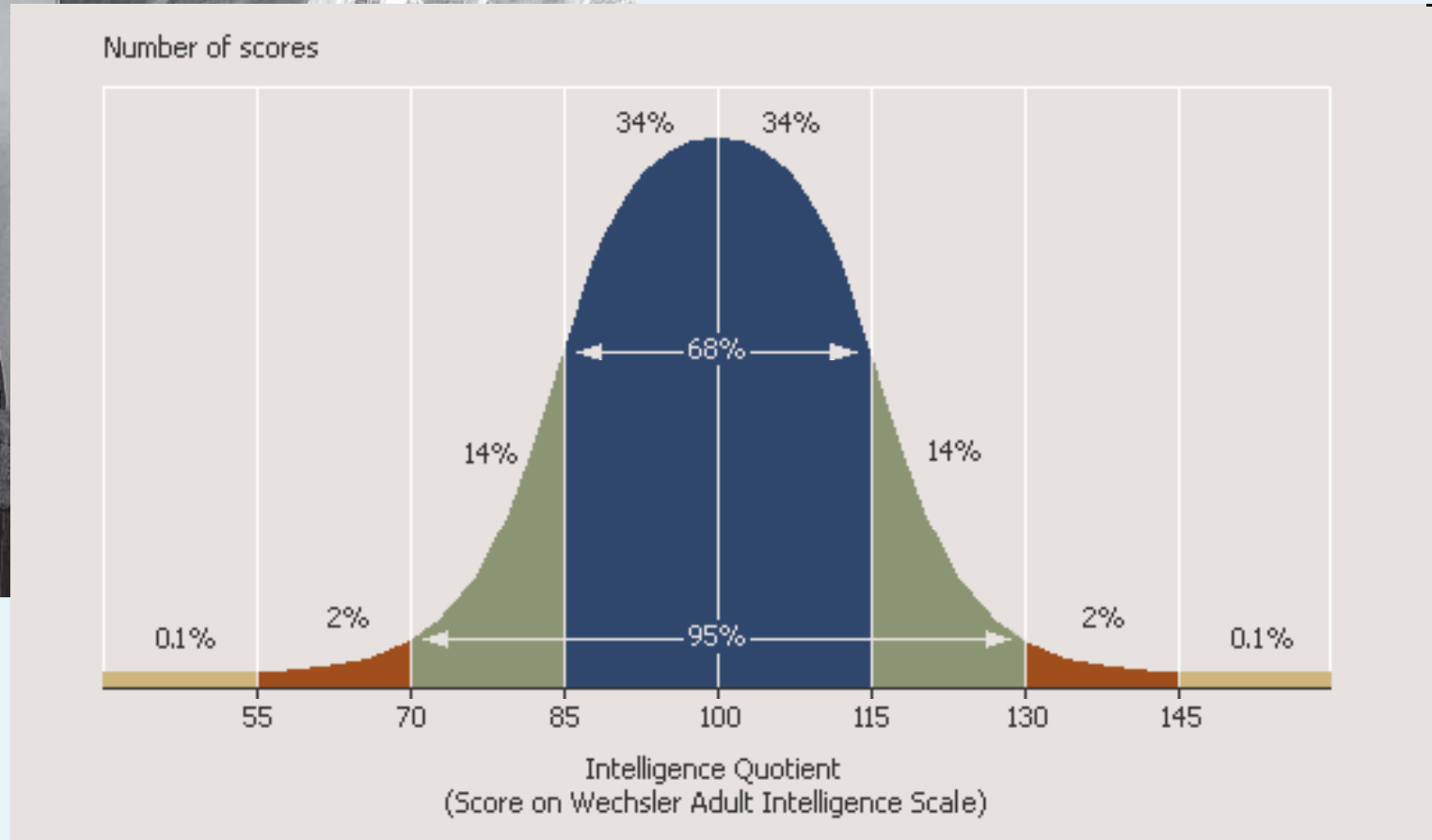
Nøjagtighed

Normalfordeling

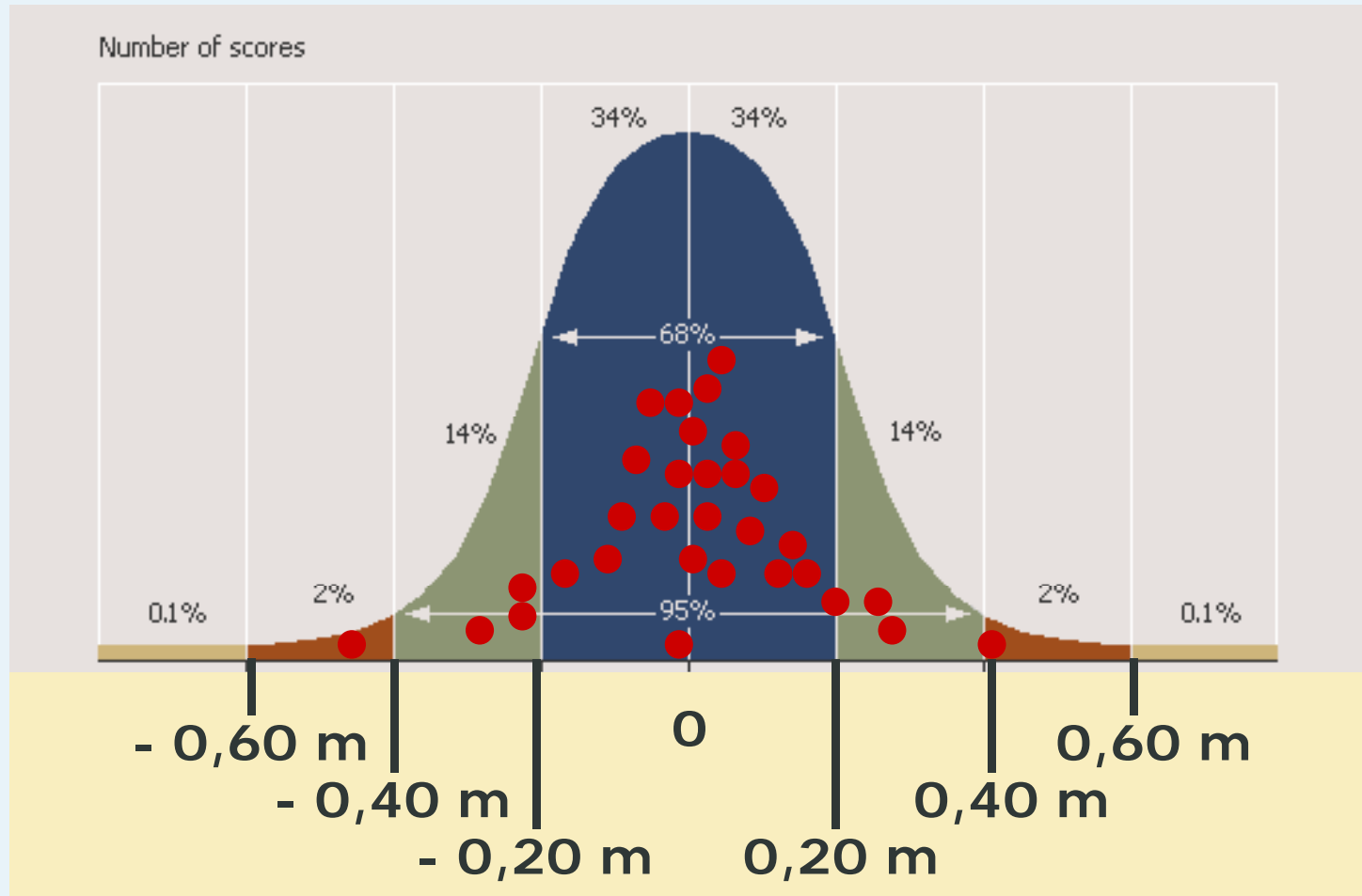

Normalfordeling

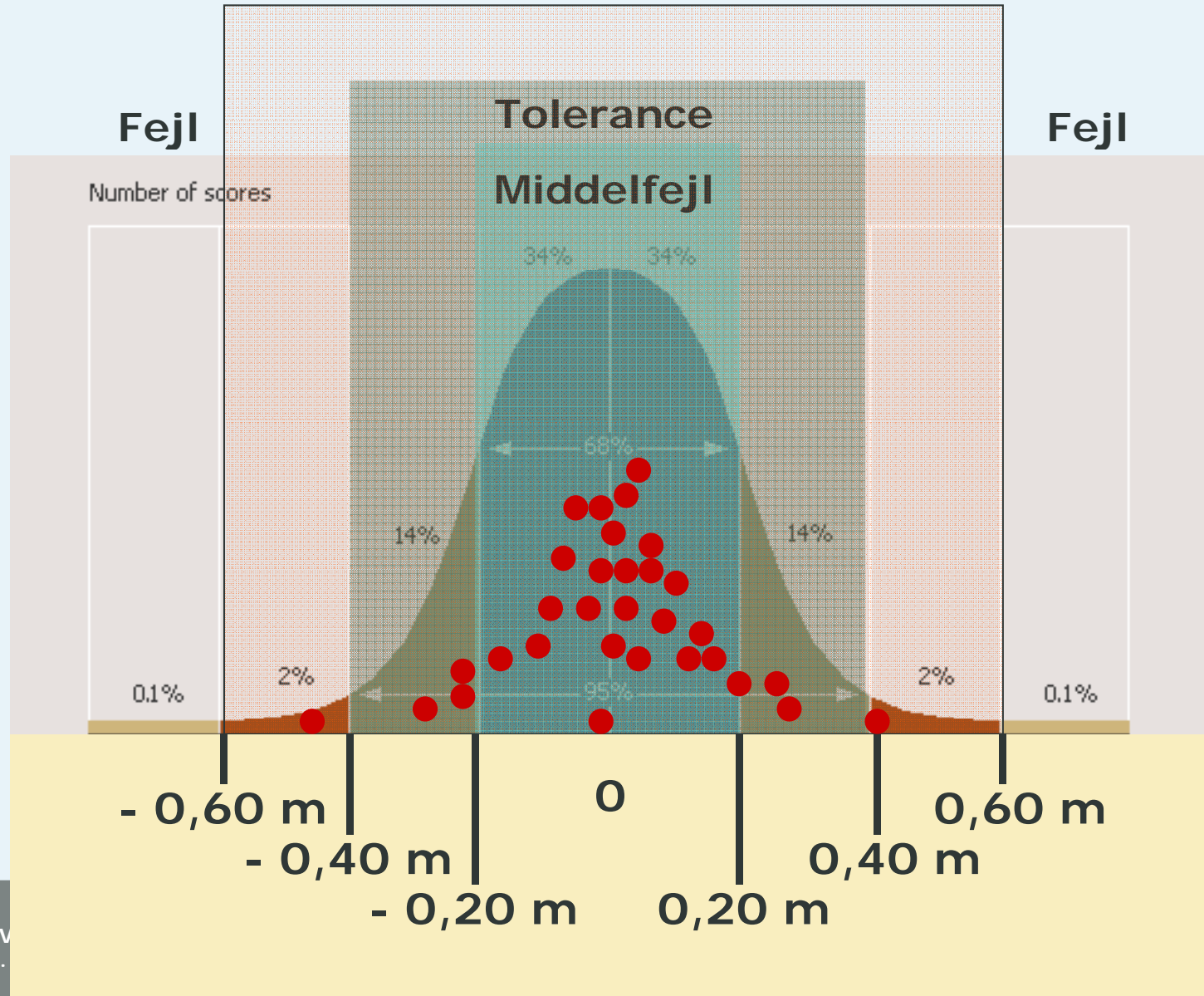

Normalfordeling

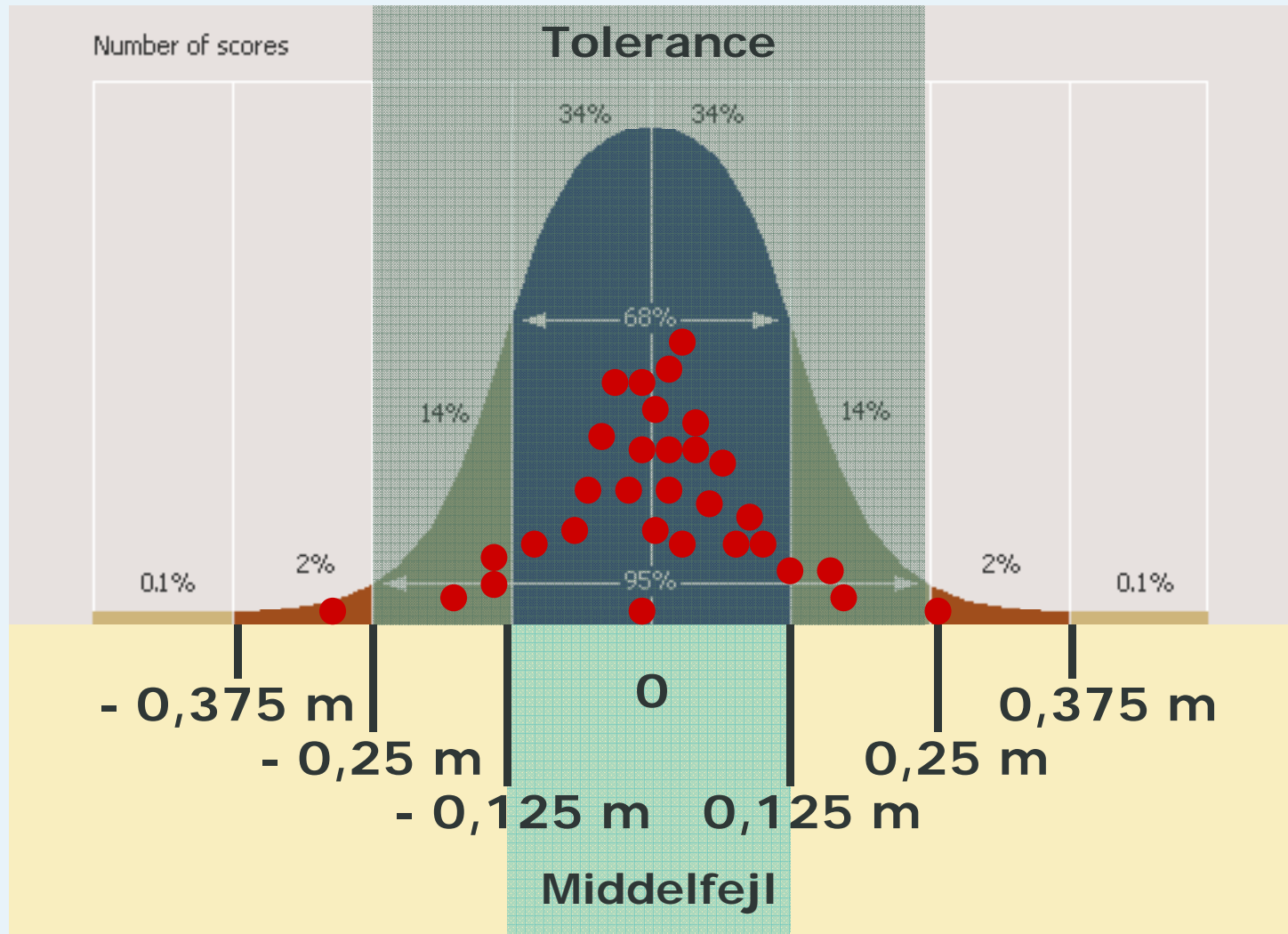
Normalfordeling

Forskel på 1. og 2. udgave af norm

- **Krav til indmåling:** Tolerance bedre end 0,25 m i forhold til anvendte referencepunkter
- **Krav til indmåling:** Skal ske i forhold til System 34 (dybde i forhold til terræn eller kotesystem)
- **Krav om at oplyse** (ved forespørgsel): Nøjagtigheden eller referencegrundlag og målemetode
- Minilærebog i *fejlophobning* samt *relativ* og *absolut* stedbestemmelse

Normalfordeling

Fejlophobning

Nøjagtighed af måling af ledning i forhold til bygning

Nøjagtighed =

Fejlbidrag fra definition af ledningen +

Fejlbidrag fra målingen +

Fejlbidrag fra definition af referencepunkt

Nøjagtighed af måling af ledning i forhold til bygning

Nøjagtighed =

Fejlbidrag fra definition af ledningen +

Fejlbidrag fra målingen +

Fejlbidrag fra definition af referencepunkt

$$N = \sqrt{DI^2 + M^2 + Dr^2}$$

$$\sqrt{5^2 + 5^2 + 10^2} = 12$$

$$5 + 5 + 10 = 20$$

Relativ og absolut beliggenhed

Nøjagtighed af måling af ledning i forhold til element i grundkortet

Nøjagtighed =

Fejlbidrag fra definition af ledningen +

Fejlbidrag fra målingen +

Fejlbidrag fra definition af referencepunkt +

Fejlbidrag fra referencepunktets nøjagtighed

Relativ og absolut beliggenhed

Nøjagtighed af måling af ledning i forhold til element i grundkortet

Nøjagtighed =

Fejlbidrag fra definition af ledningen +

Fejlbidrag fra målingen +

Fejlbidrag fra definition af referencepunkt +

Fejlbidrag fra referencepunktets nøjagtighed

$$N = \sqrt{DI^2 + M^2 + Dr^2 + R^2} \quad \sqrt{5^2 + 5^2 + 10^2 + 70^2} = 71$$

Relativ og absolut beliggenhed

Nøjagtighed af måling af ledning i forhold til fikspunkt i referencenet

Nøjagtighed =

Fejlbidrag fra definition af ledningen +

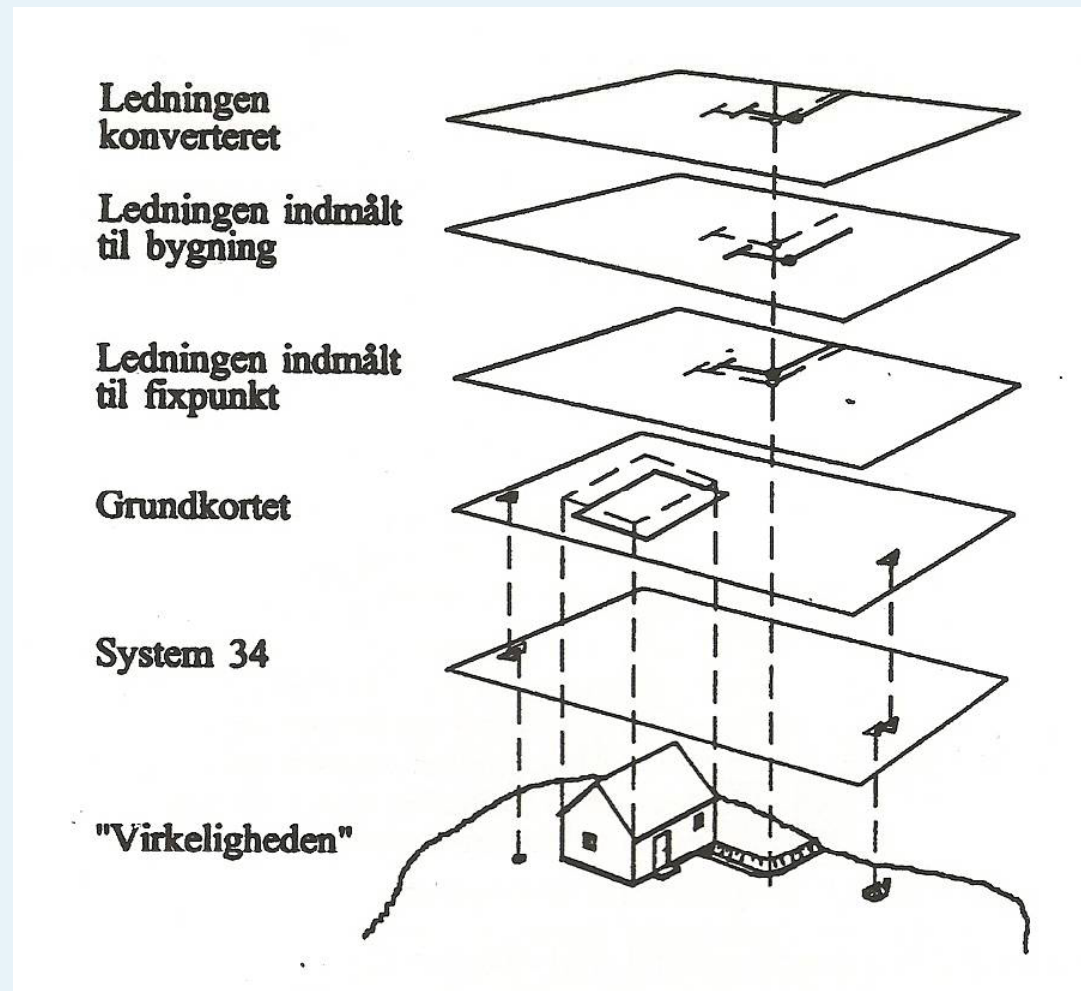
Fejlbidrag fra målingen +

Fejlbidrag fra definition af referencepunkt +

Fejlbidrag fra referencepunktets nøjagtighed

$$N = \sqrt{DI^2 + M^2 + Dr^2 + R^2} \quad \sqrt{5^2 + 5^2 + 10^2 + 10^2} = 15,8$$

Relativ og absolut beliggenhed

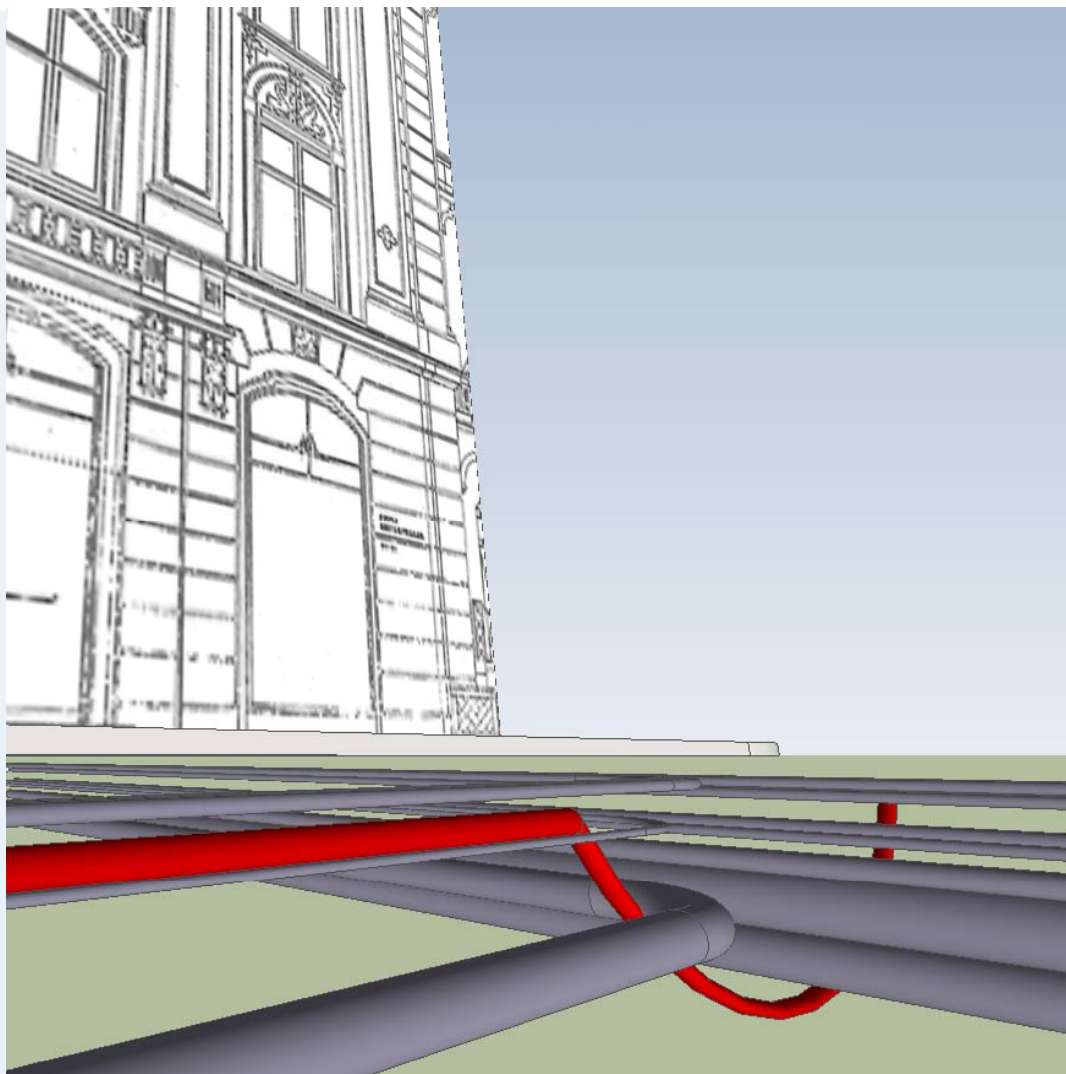
Relativ og absolut stedbestemmelse

- Relativ stedbestemmelse er indmåling i forhold til lokale punkter, der senere kan genfindes i marken eller genfindes i et kort
- Absolut stedbestemmelse er indmåling direkte i et nationalt / globalt referencesystem
- Relativ stedbestemmelse egner sig til genfinding
- Absolut stedbestemmelse egner sig til samtegning med andre ledninger mv.

Hvad nyt siden 1994?

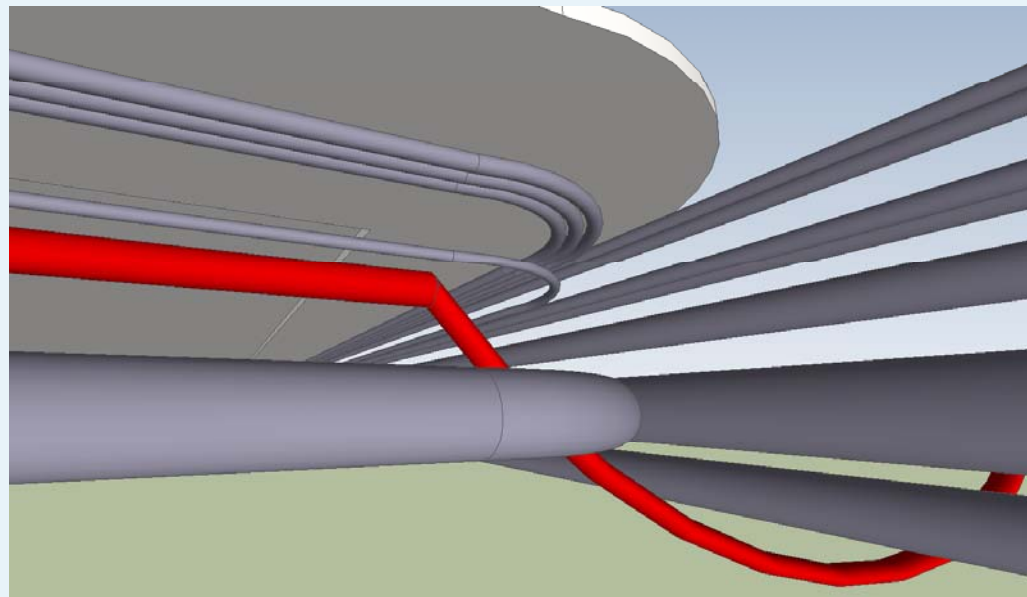
- Mere brug af styret underboring
- Mere brug af GPS
- Nye referencenet

Styret underboring

Styret underboring

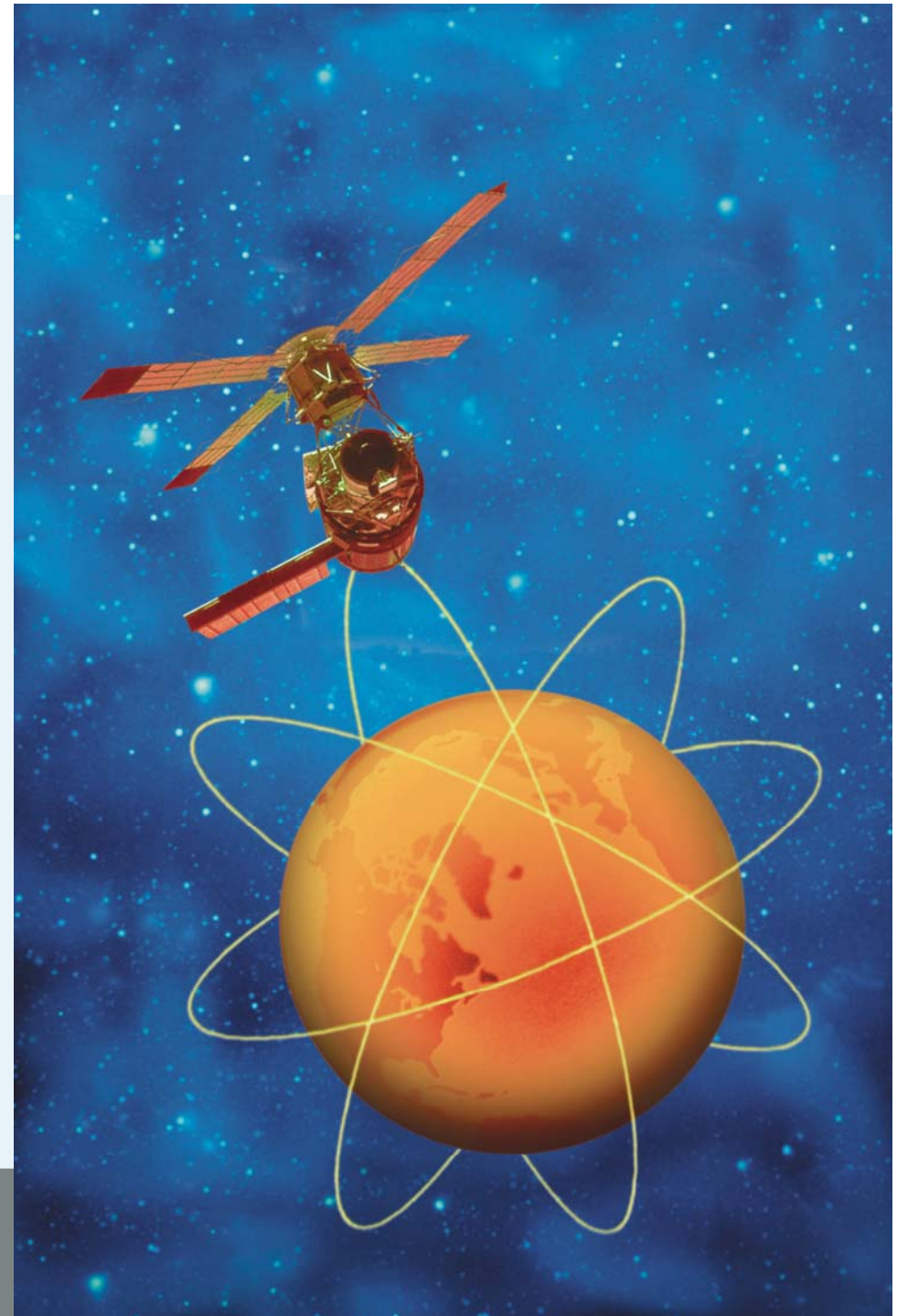
- www.dansk-ledningsejerforum.dk / www.fuls.dk
  - **Anbefalinger**
    - **Anbefaling om indmåling af styrbare underboringer**

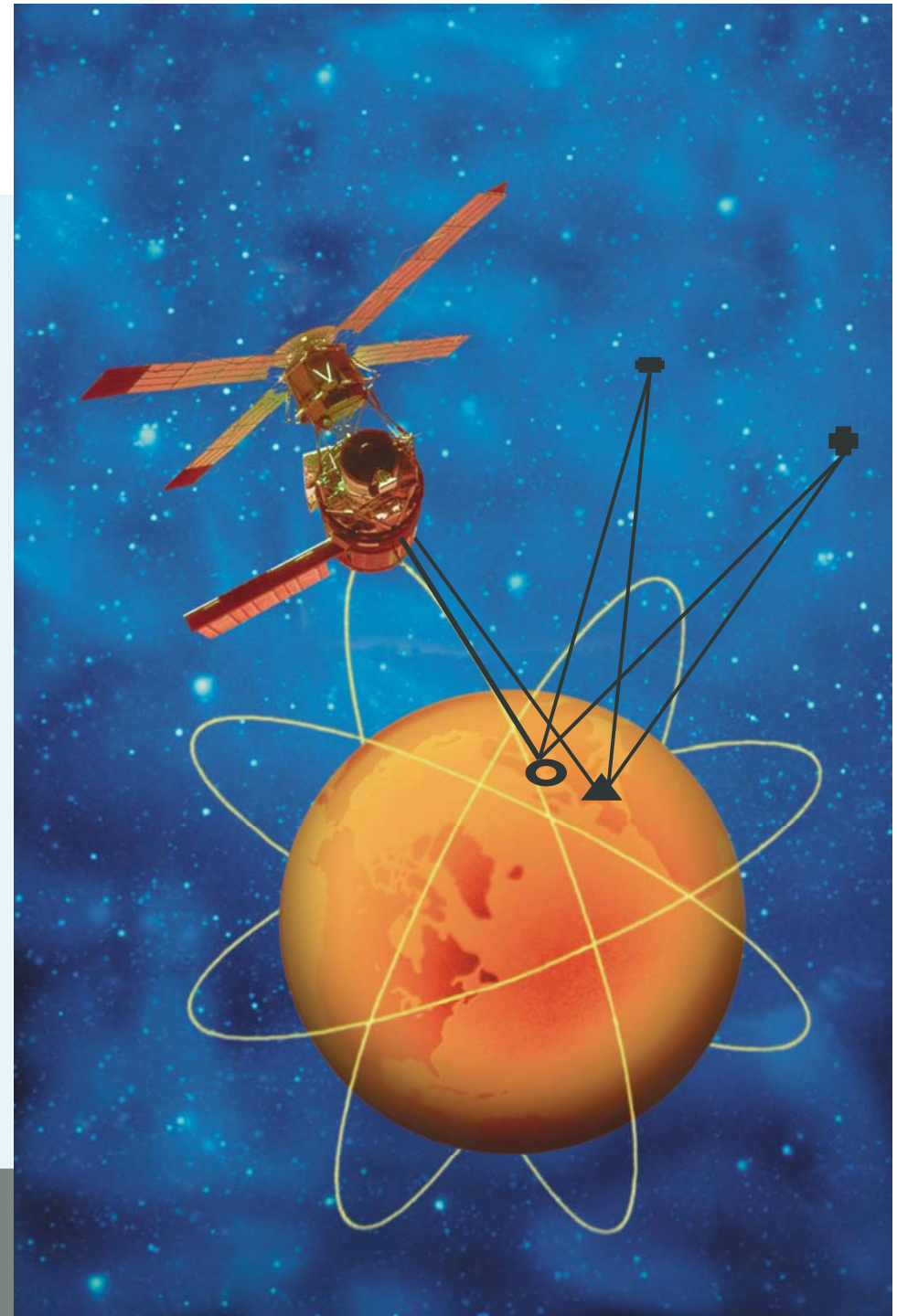
Hvad nyt siden 1994?

- Mere brug af styret underboring
- **Mere brug af GPS**
- Nye referencenet

Hvad nyt siden 1994?

- Mere brug af styret underboring
- **Mere brug af GPS**
- Nye referencenet

Hvad nyt siden 1994?

- Mere brug af styret underboring
- Mere brug af GPS
- **Nye referencenet**

System34

UTM/WGS84

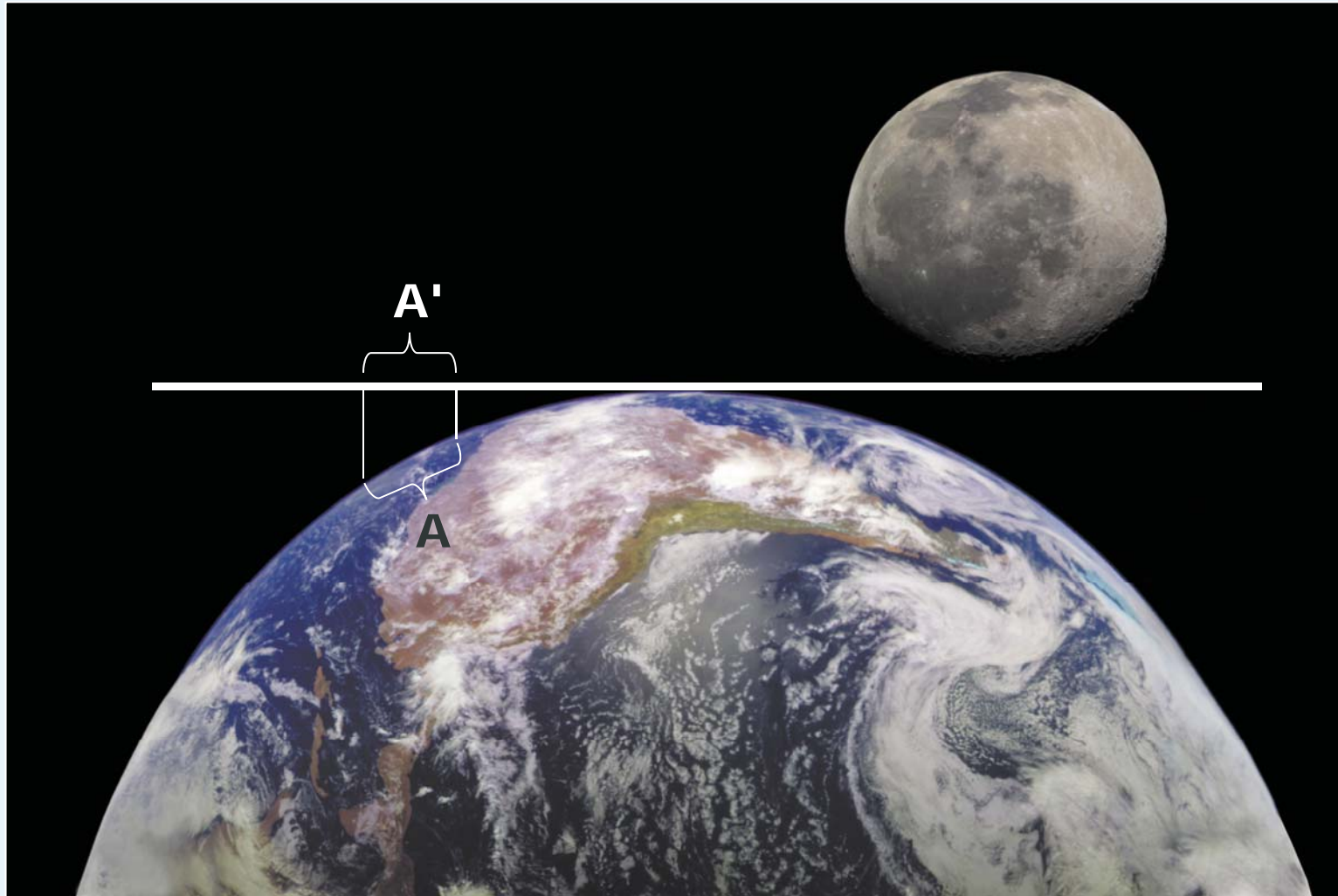
UTM/ETRS89

NP2000

EUREF89

DKTM/ETRS89

Referencesystemer

Konklusion?

- Mere brug af styret underboring
- Mere brug af GPS
- Nye referencenet